

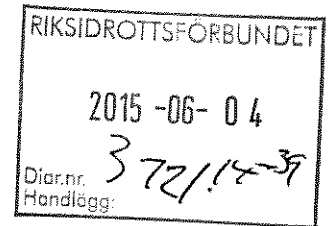
**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Avd. 32

DOM
2015-06-01
Meddelad i Stockholm

Mål nr
15770-14

Sida 1 (8)

KLAGANDE
Riksidrottsförbundet
Idrottens Hus
114 73 Stockholm

MOTPART
Datainspektionen
Box 8114
104 20 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT
Datainspektionens beslut 2014-06-12
1739-2013

SAKEN
Tillämpning av personuppgiftslagen (1998:204) - PuL

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Dok.Id 611539

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 08:00-16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

YRKANDEN M.M.

I beslut den 12 juni 2014 konstaterade Datainspektionen (DI) att Riksidrottsförbundets (RF) insamling och registrering av deltagares personnummer i IdrottOnline i syfte att redovisa idrottsföreningars gruppaktiviteter samt behandlingar av deltagares personnummer i IdrottOnline i syfte att tillhandahålla RF dem vid en kontroll av ansökningar om statligt lokalt aktivitetsstöd inte är tillåtna. RF har därför förelagts att upphöra med insamlingen, registreringen och behandlingarna. Som skäl för beslutet angavs bl.a. följande. PuL är tillämplig och RF är personuppgiftsansvarig för aktuell insamling, registrering och behandling. De registrerade deltagarna har inte lämnat sitt samtycke till de aktuella behandlingarna av deras personnummer. För att behandlingarna ska vara tillåtna måste de således vara klart motiverade med hänsyn till ändamålet med dem, vikten av säker identifiering eller något annat beaktansvärt skäl. Av RF:s redogörelse för hur själva kontrollen går till framgår inte att RF genomför någon identifiering av deltagarna. Ingen av de åtgärder som RF har uppgett att man vidtar med de uppgifter som en förening på begäran gett in, synes kräva personnummer. Det kan därför inte vara motiverat att behandla personnumren i fråga.

RF yrkar att det överklagade beslutet upphävs och anför bl.a. följande. Sett till syftet med förordningen (1999:1177) om statsbidrag till idrottsverksamhet, förordningen, och i ljuset av regeringens idrottspolitiska proposition ”Statens stöd till idrotten”, prop. 2008/09:126, torde det vara särskilt beaktansvärt att en så effektiv och säker kontroll som möjligt tillgodoses så att bidragsfusk motverkas. I regeringens riktlinjer för budgetåret 2014 avseende statsbidrag till idrotten anges att RF särskilt har att redovisa antalet deltagande barn och ungdomar fördelat på pojkar och flickor samt antalet sammankomster. För att uppnå tillförlitlighet i dessa uppgifter och för att kunna genomföra kontroll av enskilda deltagare och ledares närvaro vid

samma enskilda aktivitet, krävs personnummer. Personnummer används framförallt som ett identifieringshjälpmedel och säkerställer därmed en unik identitet hos deltagarna. Enligt 8 § förordningen bestämmer RF vilka redovisningshandlingar och andra uppgifter som ska lämnas in. Det föreligger därmed en avvikelse i förhållande till PuL, varför PuL:s bestämmelser inte ska tillämpas på den behandling av personuppgifter som det överklagade beslutet rör. Emellertid har information om vad PuL stadgar lämnats till föreningarna. Det måste anses rimligt att föreningar inhämtar ett frivilligt samtycke avseende den aktuella behandlingen av personuppgifter innan den påbörjats. Dessutom föreligger ett samtycke genom konkludent handlande eftersom den enskilde deltagaren frivilligt lämnat sitt personnummer efter att ha erhållit information om personuppgiftsbehandlingen. Föreningen har således de facto inhämtat samtycke. Vanligtvis vidtas tre åtgärder med personuppgifterna. RF kontrollerar ingivna närvarokort mot LOK-stödsföreskrifterna, mot föreningens medlemsregister och mot insänd sammanställning över antalet deltagare, gruppaktiviteter och ledarnärvarotillfällen. Medlemmars folkbokföringsadress hämtas från och uppdateras mot SPAR en gång per månad. På så vis säkerställs att medlemmarna faktiskt existerar och bor på den adress som angivits i den löpande redovisningen. Adressuppgiften kontrolleras i förhållande till föreningens säte. Det vidgås emellertid att det genom åtgärderna inte säkerställs att personen i fråga faktiskt deltagit i gruppaktiviteten. Om personnummer inte används, skulle personförväxlingar ostridigt kunna förekomma. Vid behov företas ytterligare kontroll telefonledes eller genom besök. Förhoppningen är att registreringen av personnummer ska avskräcka, försvåra och därigenom förebygga fusk med deltagarrapporteringen. RF:s behandling och kontroll av personuppgifter skiljer sig inte nämnvärt från den kontroll som Folkbildningsrådet utfört och som DI vid tillsyn inte haft synpunkter på.

DI vidhåller sitt beslut och anför bl.a. följande. Förordningen medför inte att PuL:s bestämmelser inte ska tillämpas på aktuella behandlingar av personuppgifter. Inget av det som påpekas i åberopad proposition talar för en annan bedömning. För att kunna redovisa antalet deltagande barn och ungdomar fördelat på pojkar och flickor samt antalet sammankomster krävs inte tillgång till fullständiga personnummer. Det har inte framkommit att RF från var och en av de registrerade skulle ha hämtat in samtycke till aktuella behandlingar av personnummer. Det ifrågasätts att ett giltigt samtycke verkligen hämtats in i mer än något enskilda fall. Ett samtycke kan lämnas genom ett konkludent handlande, dock enbart om handlandet föregås av tydlig information om på vilket sätt och för vilket ändamål personnumret ska behandlas. När fråga är om barn kan samtycket behöva lämnas av vårdnadshavare. Det är inte troligt att alla de personer som omfattas av aktuella behandlingar skulle ha fått sådan preciserad information som krävs för att giltiga samtycken ska föreligga. Vidare ifrågasätts om det verkligen finns ett behov av att fastställa deltagarnas unika identitet. Lika stor tillförlitlighet torde i praktiken kunna uppnås med hjälp av deltagarnas namn i kombination med födelsedatum. Det har inte framkommit att RF genomför någon faktisk identifiering av deltagare i gruppaktiviteter. De kontroller som RF vidtar innebär inte att en person identifieras och säkerställer inte att personen faktiskt deltagit i gruppaktiviteten. Att göra ytterligare kontroller telefonledes eller genom besök kräver inte tillgång till personnummer. Dessutom är det inte de som utsätts för integritetsintrång som får det ekonomiska stödet eller som gör sig skyldiga till det eventuella fusk som RF vill motverka.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering

Enligt 2 § PuL ska, om det i en lag eller i en förordning finns bestämmelser som avviker från PUL, de bestämmelserna gälla.

Enligt 3 § PuL är personuppgiftsansvarig den som ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen med och medlen för behandlingen av personuppgifter.

Av 5 § PuL följer att lagen gäller för sådan behandling av personuppgifter som helt eller delvis är automatiserad. Lagen gäller även för annan behandling av personuppgifter, om uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Av 9 § PUL framgår att den som är personuppgiftsansvarig bl.a. ska se till att de personuppgifter som behandlas är adekvata och relevanta i relation till ändamålen med behandlingen och att inte fler personuppgifter behandlas än som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen.

I 10 § PuL stadgas bl.a. att personuppgifter enbart får behandlas om den registrerade har lämnat sitt samtycke till behandlingen eller om behandlingen är nödvändig för att ett ändamål som rör ett berättigat intresse hos den personuppgiftsansvarige eller hos en sådan tredje man till vilken personuppgifterna lämnas ut skall kunna tillgodoses, om detta intresse väger tyngre än den registrerades intresse av skydd mot kränkning av den personliga integriteten.

Av 22 § PuL följer att uppgifter om bl.a. personnummer får utan samtycke behandlas bara när det är klart motiverat med hänsyn till ändamålet med behandlingen, vikten av en säker identifiering, eller något annat beaktansvärt skäl.

Förvaltningsrättens bedömning

I målet har aktualiserats om PuL är tillämplig på de aktuella behandlingarna av personuppgifter som RF utför.

PuL är subsidiär i förhållande till annan lag eller förordning. Vad som anges i riktlinjer eller i föreskrifter kan således inte ta över bestämmelserna i PuL. Frågan om en viss författningsbestämmelse innefattar en avvikelse från vad som ska gälla enligt PuL får avgöras med tillämpning av sedvanliga tolkningsmetoder för författningar.

RF har gjort gällandet att förordningen om statsbidrag till idrottsverksamhet (förordningen) innehåller bestämmelser som tar över PuL:s bestämmelser. RF framhåller härvid särskilt bestämmelsen i 8 § förordningen. Enligt bestämmelsens lydelse ska en organisation eller annan, som har tagit emot bidrag enligt förordningen, lämna RF de redovisningshandlingar, verksamhetsberättelser och andra uppgifter som RF bestämmer.

Förvaltningsrätten anser att 8 § förordningen inte kan tas till intäkt för att förordningen ska ta över PuL:s bestämmelser i fråga om behandling av personuppgifter. Stöd för en sådan tolkning återfinns inte heller i förordningens övriga bestämmelser. Vad RF härvidlag anfört föranleder ingen annan bedömning.

Vidare kan konstateras att DI funnit att RF är personuppgiftsansvarig för aktuella behandlingar och att fråga är om sådana behandlingar av person-

uppgifter som PuL gäller för. RF har inte framställt någon invändning i dessa avseenden. Skäl att göra en annan bedömning beträffande behandlingarnas art eller vem som är att anse som personuppgiftsansvarig för behandlingarna har inte framkommit.

Förvaltningsrätten finner således att PuL är tillämplig och att RF är personuppgiftsansvarig för aktuella behandlingar. Frågan här efter är om RF haft fog för dem.

Förvaltningsrätten konstaterar att RF:s behandlingar i fråga rör uppgifter om personnummer. Uppgifter om personnummer får enbart behandlas utan samtycke under vissa förutsättningar. RF har gjort gällande att det måste anses rimligt att idrottsföreningar inhämtar ett frivilligt samtycke från de registrerade och att de registrerade genom konkludent handlande samtyckt till behandlingarna. Förvaltningsrätten anser att RF inte gjort sannolikt att ett giltigt samtycke inhämtats från envar vars personnummer varit föremål för behandling. Således krävs, för att de aktuella behandlingarna ska anses vara tillåtna, att bl.a. någon av förutsättningarna i 22 § PuL föreligger.

I målet har framkommit att syftet med behandlingarna är att förebygga fusk med LOK-stöd och skapa bättre förutsättningar för att kontrollera att fusk inte förekommit, dvs. att det underlag på vilket LOK-stödet beräknas är korrekt. Det har emellertid inte gjorts sannolikt att uppgiften om personnummer medför att ändamålen med behandlingarna uppnås. Vidare kan de kontrollåtgärder som RF vidtar inte anses innebära att RF identifierat de personer som deltagit i gruppaktiviteter. Behandlingarna kan därför inte heller motiveras med hänsyn till vikten av säker identifiering. Att en jämförelse av registrerade personuppgifter görs mot SPAR föranleder ingen annan bedömning. Något annat beaktansvärt skäl för att tillåta behandlingarna utan samtycke har inte heller framkommit. Det kan därmed inte vara klart motiverat att tillåta behandlingarna utan samtycke.

Förvaltningsrätten finner således i likhet med DI att RF:s aktuella behandlingar inte är tillåtna enligt PuL. Skäl att upphäva det överklagade beslutet föreligger därmed inte. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilagan till avgörandet (DV 3109/1 A).

Peter Andrén

Rådman

Nämndemännen Maria Bojerud, Bengt Carlsson och Louise Schönberg har också deltagit i avgörandet. Föredragande har varit Soheil Farhoudi.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitat ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.